

KÉT ESETTANULMÁNY az EuCDN kiadványból

A továbbiakban két esettanulmányt, egy lengyelt és egy magyart mutatunk be, amelyek az European Community Development Network (korábban CEBS) 2012–2013-ban zajló „Közösségfejlesztés Európában – közös keretrendszer és egyetértés felé” (Community Development in Europe. Towards a Common Framework and Understanding) projektje zárójelentésében jelentek meg. A teljes jelentés angolul [itt](#) olvasható.

A 2015-ös számokban folytatni szeretnénk további európai esettanulmányok bemutatását, mindez azonban önkéntes fordítói kapacitásunk függvénye. *A szerk.*

Paweł Jordan: Czestochowa, Lengyelország – A Limanowski utca felélesztése

Paweł Jordan

Ez a példa egy sokarcú kihívással szembenező közösségben végzett munkát mutat be. A feladat Czestochowa város Raków kerületében a Limanowski utca lakosainak mobilizálása volt annak érdekében, hogy javítsanak lakókörnyezetük életfeltételein. A munka 2011 és 2013 között zajlott egy „A jóllét és a társadalmi integráció szabványainak meghatározása és kifejlesztése” című, az Európai Unió által

társfinanszírozott projekt keretében, és amelyet egy országos, a helyi közösségek aktivitását és fejlesztését kezdeményező oktatási civil szervezet – a [CAL](#) Egyesület – támogatott oktatási és konzultációs tevékenységeivel.

A Limanowski utca 47. és 49. számú házának közössége, mintegy 500 lakó, egyfajta „szegénytelepnek” tekinthető. Jellemző problémák a tartós munkanélküliség, az alkoholfüggőség, a családon belüli erőszak és az alacsony iskolázottság. Ez a város egyik legveszélyesebb területe, ahol a legtöbb rendőrségi beavatkozás történik. A közintézmények képviselői, a társasház-kezelők, a rendőrség gyakran arra az álláspontra helyezkedik, hogy „itt nem érdemes semmit sem tenni, kidobott pénz, idő és energia, az itt élő emberek úgyis mindent tönkretesznek és nem törődnek semmivel”. Az érintett lakók saját erejükből nem tudnak közös megoldásokat találni a problémákra, és a külső környezet negatív

hozzáállása, illetve a korábbi kudarcok miatt olyan tevékenységeket sem képesek kezdeményezni, amelyek a partnerségen, az együttműködésen vagy az intézményközi összefogáson alapulnának. A folyamatosan zajló lakosságcsere miatt az itt élők láthatóan nem igazán elkötelezettek egymás vagy a közösség iránt, és emiatt a gyengék vagy szükségét szenvedők iránti szolidaritás sem jellemző. Az a kisebbség, amely régebb óta a területen lakik, összetart, míg a más településrészekről kilakoltatott újonnan érkezők leginkább az alkohol felé fordulnak. Mindezek miatt választották ezt a városrészt a közösségi munka helyszínéül.

Célok

A Czeszochowai Városi Szociális Segítő Központ közösségfejlesztői által felvállalt tevékenységek célja, hogy a lakókat segítse a közösség legégetőbb problémáinak megoldásában.

Módszerek és eszközök

A közösségben elvégzett munka a kezdetektől a lakók és a partnerek együttműködésén alapult. Akciókutatási módszerek segítségével elkészült egy diagnózis egy 80 kiválasztott személyből álló csoporttal. A tanulmány arra vezetett, hogy fel kell mérni a Limanowski utca 47. és 49. lakóközösségének erőforrásait és szükségleteit. A közösségfejlesztők tevékenységét helyi partnerek támogatták. Több mint egy tucat fontosabb intézmény és szervezet jelezte azon szándékát, hogy aláírjon egy partnerségi megállapodást, majd folyamatos támogassa a kezdeményezéseket.

A legfontosabb kihívás az volt, hogy miként lehet bevonni a lakókat és rábírní őket az együttműködésre. A közösség tagjai eleinte igen óvatosak voltak, és nem igen hittek abban, hogy meg tudják változtatni életüket, környezetüket. A közösségfejlesztők csak lassan, több lépésben tudták elnyerni a bizalmukat, miközben találkozókat szerveztek, személyes vitákat vezettek le, illetve műhelymunkák keretében oktatást, szemléletformálást végeztek. Kezdetben a lakók környezetük rendbetételében, kitarításában vettek részt, melynek során eszközeik

megosztásával segítették egymást. Emellett kitisztították a közös teret is, amely tevékenységben mintegy 60-an vettek részt. Majd vendéglátóként közösségi eseményeket is szerveztek, együtt végezve az előkészületeket: elrendezték és kidekorálták a teret, ennivalót készítettek, felügyelték a területet, szervezőként, ügyelőként és takarítóként is közreműködtek.

Később a közösségi tér megtervezésében és az udvar átalakításának műveleteiben is aktívak voltak. Felállítottak egy strand-röplabda pályát, virágokat ültettek, kitisztították a homokozót, új padokat és szemeteseket telepítettek és felújítottak számos lépcsőházat. A lakók elkezdtek kommunikálni és ezzel együtt barátságosabbak is lettek egymással, a közös munkának köszönhetően pedig az egyes lépcsőházak és bejáratok lakói közötti elszigetelődés is elkezdett feloldódni. A biztonságérzet javult, amit a rendőrségi statisztikák is tükröznek. Az alkoholt árusító boltok száma is csökkent. Mindezek mellett sikerült használatba venni egy ingatlant, ahol azóta a közösségi klub működik, s amelynek felújításában és dekorálásában a lakók is részt vettek. A klub háromszor egy héten kínál elfoglaltságokat gyerekeknek és kamaszoknak három önkéntes munkaerő segítségével. A nyári szünetben rekreációs tevékenységeket, cirkuszlátogatást és angolórákat szerveztek. A második évben a klub már az iskolai házi feladatok megoldásában is segített, kézműves foglalkozásokat, felolvasó délutánokat, zene és mozgásórákat kínál. 2013 februárjától emellett a nyugdíjas korosztály számára is találkozóhelyül szolgál, műhelytalálkozókon, kulturális és oktatási eseményekben vesz részt.

Eredmények

A fejlesztők kétéves munkája során a közös tevékenységekben való részvétel iránt érdeklődő lakosok száma lassan emelkedett, és a már lezajlott tevékenységek javították a lakók közti kommunikációt és az együttműködési készségeket. A kapcsolat a különböző helyi intézményekkel – különös tekintettel a város lakásosztályára – új alapokra helyeződött. Egy helyi közösségfejlesztési bizottság kinevezése pozitív reakciót váltott ki mind a lakókból, mind a partnerekből és a

környéken működő intézményekből. Az emberek motiváltak a cselekvésre, megváltozott a szociális munkával kapcsolatos tudatosságuk és hozzáállásuk, és érzékenyvé váltak a közösség tagjainak szükségleteire. A beavatkozás megmutatta, hogy alapvetően pénzügyi források nélkül, de szakmai támogatással, elkötelezetten és bizalommal a látszólag lehetetlent is el lehet érni. Jelenleg 6 ember dolgozik a czestochowai Szociális Segítő Központ helyi közösségfejlesztési csapatában, akik támogatják és mobilizálják az embereket közösségük megváltoztatása érdekében.

Paweł Jordan
paweli@boris.org.pl
Fordította Sain Mátyás

